

Norges Vels redegjørelse for aktsomhetsvurderinger – 2023

Innhold

Kravene i åpenhetsloven	2
Redegjøringsplikten	2
Virksomhet omfattet av loven	2
Aktsomhetsvurderinger i egen drift og leverandørkjede.....	3
Faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kartlegges og vurderes på følgende måte.....	3
Disse egnede tiltak er iverksatt for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger	5
Slik følger vi med på gjennomføring av resultater av tiltak	5
Slik har vi kommunisert med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert	6
Slik sørger vi for eller samarbeider om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd	6

Kravene i åpenhetsloven

Åpenhetsloven tredde i kraft 1. juli 2022. Lovens første formål er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Lovens andre formål er å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan bedriften håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For å kunne gjøre dette er alle virksomheter som omfattes av loven pålagt å utføre aktsomhetsvurderinger.

Redegjøringsplikten

Loven krever at denne redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene minst inneholder:

- a) en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
- b) opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- c) opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene.

Denne redegjørelsen er etter lovens krav gjort lett tilgjengelig på våre hjemmesider og det vil i årsberetningen bli henvist til hvor informasjonen er å finne. Styrets beretning er underskrevet i tråd med reglene i regnskapsloven § 3-5, av samtlige styremedlemmer og daglig leder. Det er i styrets beretning for 2022 ikke henvist til denne redegjørelsen, fordi den ikke var ferdig utarbeidet da årsrapporten gikk i trykken. Det vil gjøres fra rapporteringsåret 2023.

Virksomhet omfattet av loven

Ved oppstarten av arbeidet med Åpenhetsloven i Norge var intensjonen at den skulle avgrenses til kun å gjelde næringsdrivende. I løpet av prosessen ble det imidlertid klart at Åpenhetsloven skulle gjelde for alle større virksomheter som tilbyr enten varer eller tjenester.

Loven gjelder for større virksomheter og Norges Vel er omfattet av lovens definisjon av større virksomheter, både når det gjelder salgsinntekt og balansesum, men ikke antall ansatte. Denne redegjørelsen gjelder hele organisasjonen, både mor og datter.

Loven omhandler:

Virksomhetens **forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.** (§4b)

Leverandørkjede defineres som «*enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet.*» (§3d)

Forretningspartnere, som defineres som «*enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden.*» (§3e)

Ut fra disse avklaringene definerer Norges Vel at følgende av våre områder omfattes av loven:

Aktivitet	Avdeling	Nærmere beskrivelse av aktiviteten	Ansvarlig leder
HR	Økonomi og adm.	HR-arbeid internt i Norges Vel, for organisasjonens faste og midlertidige ansatte	Økonomisjef
Innkjøp/fellesanskaffelser	Administrasjon og Eiendom	Felles anskaffelser til vår ansatte og inventar og lignende til våre kontorer og kontorlokaler.	Økonomisjef
IT-systemer	Administrasjon	Innkjøp av soft- og hardware. Drift av overordnet IKT gjennomføres av vår IKT-partner Advania.	Økonomisjef
Profilartikler	Kommunikasjon og marked	Innkjøp av profilartikler til Norges Vels utviklingsarbeid og forretningsområder.	Kom. Sjef
Medaljen	Kommunikasjon og marked	Forvaltning av medaljen for lang og tro tjeneste	Kom. Sjef
Utviklingsarbeid i Norge	Utviklingssjef	Prosjekter der det kan forekomme innleid sesongarbeidskraft eller der Norges Vel er ansvarlige for innkjøp av innsatsfaktorer.	Utv.sjef Norge
Utviklingsarbeid internasjonalt	Internasjonal avdeling	Utviklingsarbeid i det Globale Sør	Utenlandssjef
Utleie av eiendom	Eiendom	Utleie av våre bygg og lokaler på Hellerud og Fosen.	Adm. dir.
Landbruk	Eiendom	Forvaltning av egne jord- og skogarealer på Hellerud og på Fosen	Adm. dir.

Aktsomhetsvurderinger i egen drift og leverandørkjede

Faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kartlegges og vurderes på følgende måte:

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	HR-arbeid internt i organisasjonen, for selskapets faste og midlertidige ansatte. Arbeidsmiljøet overvåkes systematisk gjennom egne undersøkelser som en viktig del av vårt arbeid med et inkluderende arbeidsliv. Det er etablert en Arbeidsmiljøgruppe som er en viktig kilde til informasjon og gjennomføring av tiltak. Norges Vel har sterkt fokus på likestilling internt og i våre prosjekter. Det gjennomføres årlige analyser på likestillings og diskrimineringsområdet i forbindelse med årsregnskapet. Det er etablert rutiner for varsling av kritikkverdige forhold.
Innkjøp	Innkjøp av varer og tjenester til drift av organisasjonen. Flere avtaler knyttet til

	<p>eiendom og landbruk inngås av vårt datterselskap Norges Vel Drift AS. Avtalene består blant annet av rammeavtaler som vi har gjennom vår Agrol avtale. Norges Vel er Miljøfyrtårn sertifisert. Selv om kravene her ikke er utarbeidet med formål om å oppfylle kravene i åpenhetsloven, så har arbeidet knyttet til sosial bærekraft vært til hjelp i arbeidet med aktsomhetsvurderingene som åpenhetsloven pålegger.</p> <p>Når det gjelder egne avtaler med leverandører har vi vurdert at det ikke er behov for videre oppfølging. Krav til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet stilles ved valg av enkeltleverandører.</p>
It-systemer	<p>Norges Vel gjør innkjøp av IT-utstyr, hovedsakelig gjennom vår IT-partner, Advania. Drift av programvare gjøres i samarbeid med vår IKT partner, Advania, Abacus og Tidsbanken. Ved avhending av brukt IT-utstyr, overføres dette til Alternativ Data for videresalg eller resirkulering.</p> <p>Krav til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet stilles ved valg av enkeltleverandører.</p>
Profilartikler	<p>Norges Vel har ingen fast leverandør av profilartikler og gjør kun slike innkjøp sporadisk. Krav til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet stilles ved valg av enkeltleverandører.</p>
Medaljen	<p>Norges Vel deler ut «Medaljen for lang og tro tjeneste» i sølv og Det Norske Myntverket er vår eneste leverandør av sølv til medaljen. Myntverket har et bevisst forhold til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet, og har flere gode initiativer rundt innkjøp av metall, blant annet gjenbruk av norsk sølv. Myntverket har en god beskrivelse av sine initiativer på sine egne hjemmesider (Sosialt ansvar - Det Norske Myntverket).</p>
Utviklingsarbeid i Norge	<p>Innen reiseliv, landbruk og oppdrettsnæringene: Alltid en viss risiko for at partnere har dårlige arbeids-, bo- og lønnsforhold knyttet til utenlandsk arbeidskraft. Minimere at for mye penger går til mellomledd på bekostning av de lokale. Krav til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet stilles ved valg av samarbeidspartnere.</p>
Utviklingsarbeid internasjonalt	<p>Alle de internasjonale utviklingsprosjektene har egne risikomatriser, hvor risiko knyttet til negative konsekvenser for blant annet menneskerettigheter, likestilling, korrupsjon, klima og miljø er gjort rede for. Risikofaktorer identifiseres i samarbeid med lokale, implementerende partnere før prosjektene igangsettes. Matrisene redegjør for den enkelte risikofaktor, sannsynligheten for at den vil inntreffe, hvor alvorlig det eventuelt vil være, hvilke risikoreduserende tiltak som vil iverksettes og hvordan man vil redusere konsekvensene dersom indentifisert risiko likevel skulle inntreffe. Risikomatrissene er løpende arbeidsdokument og oppdateres og rapporteres på årlig.</p>
Utleie av eiendom	<p>Utleie av bygninger og lokaler til næringsaktører, organisasjoner og enkeltpersoner. I henhold til ny regulering skal disse hovedsakelig være knyttet til næringsutvikling og tjenesteyting innen mat- og landbruk. Krav til sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet stilles ved valg av leietagere.</p>
Landbruk	<p>Forvaltning av egne jord- og skogarealer på Hellerud og på Fosen i henhold til egen landbruksplan. I perioder kan det i forbindelse med egen jord- og skogbruksdrift forekomme innleid sesongarbeidskraft. Eksempler på dette er tidligere ansatte i Norges Vel, nabogårder og Allskog.</p>

Disse egnede tiltak er iverksatt for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger:

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	Ingen spesielle tiltak iverksatt.
Innkjøp	I forbindelse med valg av samarbeidspartner gjøres en vurdering av om risikoer kan oppstå. Nedfelles i avtaler.
It-systemer	I forbindelse med valg av samarbeidspartner gjøres en vurdering av om risikoer kan oppstå. Nedfelles i avtaler.
Profilartikler	Bevissthet rundt disse forholdene når innkjøp av profilartikler gjøres. Nedfelles i avtaler.
Medaljen	Sosiale forhold og etisk forretningsdrift er tema på to årlige samtaler med Det Norske Myntverket. Da har vi også spesielt fokus på hvilken opprinnelse sølvet i våre medaljer har.
Utviklingsarbeid i Norge	I forkant av prosjektkontrakt gjøre en vurdering av om overnevnte risikoer kan oppstå. Om prosjektet har mulighet for slik risiko, sørge for å kartlegge eventuelt omfang og om nødvendig ta opp slike forhold med oppdragsgiver og legge inn forutsetninger i avtalen eller i " Alminnelige vilkår for oppdragsutførelse" som vedlegg til avtalen.
Utviklingsarbeid internasjonalt	Sammen med lokal partner utarbeides det risikomatriser for hvert enkelt prosjekt. Disse identifiserer ulike tiltak for å forebygge og begrense negative konsekvenser som kan oppstå i kjølvannet av prosjektene. Som et eksempel kan det nevnes en egen policy for å forebygge og reagere på seksuell trakassering og overgrep. Denne må prosjektpartnere og andre samarbeidspartnere som har oppdrag for Norges Vel internasjonalt signere på.
Utleie av eiendom	I forkant av inngåelse av leiekontrakt gjøre en vurdering av risikoer. Dersom slik risiko kan forekomme, sørge for å kartlegge eventuelt omfang og om nødvendig ta opp slike forhold med leietager og legge inn forutsetninger i avtalen.
Landbruk	Ved eventuelt behov, inngå avtaler med samarbeidspartnere i landbruksdriften som sikrer anstendige arbeidsforhold.

Slik følger vi med på gjennomføring av resultater av tiltak:

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	Ingen spesielle tiltak. Temaet vurderes og følges opp av Arbeidsmiljøgruppe og ledelse.
Innkjøp	Ingen spesiell vurdering for innkjøp. Behandle avtalebrudd på samme måte som andre avtalebrudd.
It-systemer	Ingen spesiell vurdering for IT. Behandle avtalebrudd på samme måte som andre avtalebrudd.
Profilartikler	Ingen spesielle tiltak, da det er snakk om enkeltleverandører som stort sett brukes en gang.
Medaljen	To årlige samtaler med Det Norske Myntverket som vår eneste leverandør.
Utviklingsarbeid i Norge	Ingen spesielle vurderinger for utviklingsarbeidet i Norge. Behandle eventuelle avtalebrudd på samme måte som andre avtalebrudd i henhold til alminnelige vilkår for oppdragsutførelse.

Utviklingsarbeid internasjonalt	Partnere må rapportere jevnlig til Norges Vel. Videre har alle eksterne gjennomganger og evalueringer av våre prosjekter et eget kapittel som omhandler risiko for brudd på menneskerettigheter eller risiko for å påvirke likestilling, korrupsjon, miljø eller klima. Det gjennomføres også faste prosjektoppfølgingsreiser, hvor gjennomføring av evt tiltak kan stå på agendaen.
Utleie av eiendom	Ingen spesielle tiltak. Følges opp i dialogen og kontaktmøter med leietagere. Behandle eventuelle avtalebrudd på samme måte som andre avtalebrudd.
Landbruk	Ingen spesielle tiltak på samarbeidspartnere i egen landbruksdrift. Følges opp i dialogen og kontaktmøter med samarbeidspartnere. Behandle eventuelle avtalebrudd på samme måte som andre avtalebrudd.

Slik har vi kommunisert med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert:

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	Ingen spesiell rapportering for HR.
Innkjøp	Ingen spesiell rapportering for innkjøp
It-systemer	Ingen spesiell rapportering for IKT.
Profilartikler	Ingen spesiell rapportering for profilartikler.
Medaljen	Ingen spesiell rapportering for Medaljen.
Utviklingsarbeid i Norge	Ingen spesiell rapportering.
Utviklingsarbeid internasjonalt	Norges Vel rapporterer årlig til våre donorer om hvordan negative konsekvenser for menneskerettigheter er håndtert. Lokale partnere må rapportere til Norges Vel og har ansvaret for å kommunisere med og følge opp berørte interessenter og rettighetshavere. Det er et krav at partnere skal ha en plan for oppfølging av ofre ved seksuelle trakassering eller seksuelle overgrep.
Utleie av eiendom	Ingen spesiell rapportering for utleie av eiendom.
Landbruk	Ingen spesiell rapportering for eget Landbruk.

Slik sørger vi for eller samarbeider om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd:

Aktivitet	Nærmere beskrivelse av hvordan vi jobber
HR	På samme måte som andre avtalebrudd
Innkjøp	På samme måte som andre avtalebrudd
It-systemer	På samme måte som andre avtalebrudd
Profil-artikler	På samme måte som andre avtalebrudd
Medaljen	På samme måte som andre avtalebrudd
Utviklingsarbeid i Norge	På samme måte som andre avtalebrudd
Utviklingsarbeid internasjonalt	Brudd på menneskerettigheter som skjer gjennom våre partnerorganisasjoner som arbeidsgivere vil håndteres og følges opp i tråd med partner-kontraktene. Når det kommer til rettighetshavere som ikke er en del av våre partnere, så vil framgangsmåte for gjenoppretning og erstatning avhenge av den enkelte saken. Vi vil i fortsettelsen også inkludere planer for gjenoppretting og erstatning i våre risikomatriser.
Utleie av eiendom	På samme måte som andre avtalebrudd

Landbruk	På samme måte som andre avtalebrudd
----------	-------------------------------------